

- א. עבירות רבות של אינוס לפי סעיף 351(א) לפי סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"). עסקינן בעבירות רבות בדרך של החדרת אצבעות לאיבר מינה של המתלוננת ועבירה אחת בדרך של החדרת איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת;
- ב. מעשה סדום לפי סעיף 351(א), לפי סעיף 347(ב), בזיקה לסעיף 345(א) לחוק. מדובר במעשה סדום בדרך של החדרת איבר מינו לפה המתלוננת;
- ג. עבירות רבות של מעשים מגונים לפי סעיף 351(ג), לפי סעיף 348(ב), בזיקה לסעיף 345(ב)(1) לחוק;
- ד. וניסיון למעשה סדום לפי סעיף 351(א), לפי סעיף 347(ב), בזיקה לסעיף 345(א)(3) לחוק. מדובר בניסיון להחדרת איבר מינו לפי הטבעת של המתלוננת.

3. כאמור בהכרעת הדין, נכללו המעשים נשוא כתב האישום, עוד בכתב אישום קודם אשר בת"פ 6542-04-11. כתב האישום הקודם הוגש ביום 5.4.2011, אך ההליכים בו הותלו לאחר שהנאשם לא אותר. ההליכים חודשו ביום 30.10.2016 עם איתור הנאשם והאישומים נדונו לבסוף בתיק שבכותרת ובפני מותב אחר. מאחר והנאשם כפר במיוחס לו, נשמעו העדויות והעבירות בהן הורשע הנאשם הושתתו על הראיות.

ראיות לעונש - תסקיר נפגעת עבירה:

4. הונח בפנינו תסקיר נפגעת עבירה. התסקיר מתייחס בהרחבה להשפעה של המעשים על המתלוננת. המעשים בוצעו על רקע משפחתי מורכב עת שהאם נאלצה לעבוד ולא הייתה פנויה לבתה מחמת צרכי הפרנסה ומחמת הצורך לטפל בילד נוסף, המעשים התבצעו גם על רקע מצוקה כלכלית ומעברי דירות המקשים על יציבות והתבססות. צוין כי המעשים בוצעו בשלב בו טרם בשלה המתלוננת לתכנים מיניים והיא נחשפה למעשים, ללא היותה מודעת לכך שהיא נפגעת מהם. נמנעה ממנה אפשרות לחוות ילדות תמימה באופן ההולם את גילה. תחושת הערך, הדימוי והתפיסה העצמיים התפתחו ברקע של פגיעה, שליטה, דיכוי ביזוי והחפצה. התלות של האם והבת בנאשם, נוצלו ואפשרו התעללות נפשית ומינית, תוך ניצול סמכות הנאשם ובאופן היוצר סודיות, בושה ואשמה אצל המתלוננת. התסקיר מתייחס לגורמים לפגיעה קשה בחווייה של מושג המשפחה כמקום בטוח ומוגן וכן לגבולות ולתפקידים במסגרת זו. התסקיר מתייחס עוד לכך שכדי לשרוד את הפגיעה, מתארגנת הנפש לניתוקים ומחיקת קטעים טראומטיים, כדי להימנע מלהתמודד עם הכרוך בהם. במקרה דנן, ארעה הפגיעה כאשר ברקע גם נטישת האב הביולוגי, חוסר זמינות של האם והדבר

החריף את תחושת המלכוד וההבנה שאין למי לפנות לעזרה. קיים נזק גם מעצם הצורך בשמירת הסוד, החוויה הכרונית של חוסר אונים והעדר מרחב להתפתחות וצמיחה. למתלוננת נגרם ערעור של תחושת הביטחון והדבר פוגע בהתפתחות נפש בריאה. המתלוננת הייתה במצב של דריכות מתמדת, מתח ומגננה. התסקיר מתייחס גם להשפעת האמור על הישגים לימודיים וחברתיים וכן לקשיים במערכות יחסים זוגיים. ההערכה בתום הטיפול שניתן בעבר בעיריית ירושלים הייתה כי נדרש שיקום ארוך וממושך, המחייב כוחות ומשאבים פיזיים נפשיים וכלכליים. עורכת התסקיר סבורה אף היא כי נדרש שיקום שכזה ובין השאר מפנה גם למנגנון הגנה של ניתוק רגשי, אשר הפך למרכזי בחיי המתלוננת. המתלוננת מבקשת לחיות חיים רגילים והיא מודעת לקשייה ולצורך בשילובה בטיפול. הוערך כי ללא טיפול היא עלולה לחוות משברים רגשיים בעתיד

וקושי משמעותי בחייה. המתלוננת הביעה נכונות והסכמה להסתייע בטיפול וכעת נעשה מאמץ למצוא מסגרת המתאימה למצבה ויכולתה הכלכלית. בשולי התסקיר נאמר כי לאור תמונת הנזק הקשה, יש להשית על הנאשם פיצוי כספי משמעותי כחלק מההכרה בפגיעות במתלוננת ובהשלכות שלהן על חייה על מנת לאפשר לה להיעזר בפניה לטיפול ושיקום.

דברי הנפגעת בשלב הטיעונים לעונש:

5. המתלוננת בעצמה התייצבה לדין בו נשמעו הטיעונים לעונש ביום 16.12.18. בדבריה אמרה כי מאז העידה התעוררו אצלה המעשים והחלו להשפיע עליה. התחושה היא כאילו הדברים התרחשו כעת והתחושה הינה כי לא משנה איזה עונש יקבל הנאשם, דבר לא ישפר את חייה. ככל הנוגע אליה, כל עונש שיושת לא יהא מספק. היא הופתעה ללמוד כי הנאשם לא היה במעצר במקביל להשלמת בירור האשם המיוחס לו ועובדה זו גרמה לה להיות חרדתית. היא ביקשה כי הנאשם יאסר כך שהיא תוכל לחוש כי לא קיים עוד חשש לאינטראקציה בניהם והיא תוכל להתפנות ולהתחיל לטפל בעצמה. לדבריה הנאשם קלקל את חייה ומעשיו משפיעים עליה הן בתוך המשפחה, הן ביחסיה עם בני זוג והן כאשר היא נתקפת בהתקפי חרדה.

תסקיר שרות המבחן:

6. בתסקיר שירות המבחן קיימת התייחסות לכך שהנאשם עלה לארץ בגפו בהיותו כבן 24. במשפחת מוצאו שלושה ילדים והוא הצעיר מביניהם. אמו נפטרה כאשר היה כבן 15 שנה. האחות עזבה את הבית עקב נישואיה כאשר הנאשם היה עדיין צעיר ומאחיו הגדול הוא סבל מאלומות. עת נאלץ להסתתר במרתף אף מספר ימים מחמת האלימות, איש לא דרש בשלומו. הוא השלים שמונה שנות לימוד, לאחר מכן למד רתכות ובהמשך התגייס לצבא הסובייטי. לאחר השחרור עבד כרתך

וכנהג משאית. את אם המתלוננת הכיר בלימודי ערב בהיותה גרושה המטופלת בילדה, המתלוננת, שהייתה כבת ארבע. הנאשם הגיע לארץ בגפו בהמשך הגיעה אם המתלוננת ולאחר מכן היא הביאה גם את המתלוננת לארץ. הנאשם תיאר עליות ומורדות בקשר עם אם המתלוננת, ריחוק, חוסר קבלה והערכה מצדה וכן התייחס לקשיים הכלכליים ולחוסר יציבות פיזית ונפשית. הוא עזב את הבית מספר פעמים עד שבנה"ז התגרשו. התסקיר מתייחס עוד להתפתחות המינית של הנאשם. לנאשם אין עבר פלילי ובאשר למיוחס לו כאן שלל התנהגות מינית בעייתית. לטענתו הורשע על לא עוול בכפו לאחר שהמתלוננת ואמה טפלו עליו מעשים שלא ביצע. נכתב כי במשך השנים הוא השתמש בתלות המוחלטת של האם והבת ויצר תשתית נוחה למעשים הפוגעניים. עורכת התסקיר התרשמה כי הנאשם מבטא ניתוק רגשי בהתייחסותו ליחסיו עם הנפגעת, לא מקבל אחריות למעשיו ולא מבטא הכרה בבעייתיות של מצבו ובמוטיבציה לשיקום וטיפול. בשים לב לחומרת העבירות ובכך שנעברו במשך שנים וההשלכות על המתלוננת הומלץ על עונש מאסר משמעותי כעונש מוחשי ומאסר על תנאי כגורם חיצוני מרתיע ומציב גבולות. עוד הומלץ על תשלום פיצוי למתלוננת כביטוי מוחשי לנזק שנגרם לה.

תמצית טענות הצדדים באשר לעונש:

7. ב"כ המאשימה הפנה לחומרה המיוחדת עת עסקין לא רק בעבירות מין אלא בעבירות מין בקטינה כאשר אלה

מבוצעות בתדירות על פני שנים ובתוך המשפחה. הוא הרחיב באשר לצלקות שמותירים המעשים בנפש ובגוף. הפגיעה הנגרמת באשר לתפיסת העולם, היכולת לתת מבטח באחרים ובמיוחד אלה שהיו אמורים לגונן עליך. הודגשה התלות של המתלוננת ואמה בנאשם כדי להוסיף ולשהות בישראל וניצול עובדה זו כמו גם ניצול העדר האב הביולוגי. הודגשה המשמעות של חשיפת ילדה צעירה בשנים למין על ידי אביה החורג, ההרס הכרוך בכך וההשפעה על חייה, בטחונה, תפיסת עולמה ויחסיה במשפחה ובעתיד עם אחרים. הודגש כי הנאשם אף מימש איומיו וכאשר נפסקה הזוגיות עם האם פנה לדווח במשרד הפנים. הנאשם ניצל כלים בהם קל לעשות שימוש מול ילדים, כגון - פרסים, עונשים וצורך לשמור סוד. המתלוננת אף נאלצה לחיות בחרדה כי אמה יודעת על המעשים אך שותקת. באשר לעונש נטען כי יש להעמיד את טווח הענישה על 18 עד 28 שנה. לטענת המאשימה הנסיבות ממקמות את הנאשם "מעל השליש העליון בתוך המתחם" (ר' עמי 216 ש' 10). בסופו של יום, ביקשה המאשימה להעמיד את עונש הנאשם על 22 או 21 שנות מאסר. באשר לפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה ר' להלן. הודגש כי אף שלנאשם אין עבר פלילי, הוא בחר לנהל את משפטו באופן שגרם לסבל נוסף למתלוננת ולא נטל אחריות למעשיו. מעבר למאסר התבקש מאסר על תנאי ופיצוי הולם למתלוננת.

8. ב"כ הנאשם מצדה הדגישה כי מדובר במי שאין לו עבר פלילי. לטענתה אין ממש בטענה כי התחמק מהליכי שפיטה. הוא לא נעלם אלא פשוט לא חיפשו אותו. מעת שהתחיל המשפט על אף שלא היה עצור ואף שעד להכרעת הדין גם לא נלקח דרכונו, הוא התייצב לכל דיון אליו הוזמן ולא נעלם כנטען. הודגש הזמן הממושך שחלף מאז המעשים והקושי המיוחד אשר יחווה במשך מאסרו וזאת בהיותו בגדר "זאב בודד" אשר אין מי שידרוש בשלומו או יסור לבקרו. נטען כי בשים לב לקושי המיוחד שילווה את מאסרו יש להעמיד את תקופת מאסרו על מחצית מהמקובל לעבירות דומות. עוד הודגש מצבו הכלכלי הירוד, העובדה שהוא משלם לפי הנטען 200 ₪ לחודש בהליכי פשיטת רגל וכן חובתו לשלם 1,000 ₪ לחודש בגין מזונות. לנוכח מצבו הכלכלי לא יוכל לעמוד בכל פיצוי שיושת עליו וממילא לא יזכה בהפחתת שליש ממאסרו. ב"כ הנאשם לא הפנתה לטווח ענישה חלופי אך ציינה כי מבלי למעט מהפגיעה במתלוננת יש להביא בחשבון כי מצבה הנוכחי נעוץ בגורמים נוספים בחייה, אשר אותם מנתה.

הכרעה:

9. בהתאם לתיקון 113 לחוק, עקרון ההלימה הוא המנחה בעת קביעת העונש: "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (רי סעיף 40ב). ממילא יש לתת משקל לעקרון הגמול על מעשה העבירה, בעוד הנסיבות האישיות תובאנה בחשבון רק לאחר מכן בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה. סעיף 40ג(ג) לחוק מוסיף וקובע כי כאשר ביהמ"ש מרשיע נאשם בכמה עבירות, עליו להתחשב, בין היתר, "במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת".

10. אף שמדובר בעבירות רבות ושונות אשר בוצעו לאורך זמן, על פני שמונה שנים, מאחר ומדובר בקורבן אחד, נמצא להתייחס לכלל המעשים כאירוע אחד ולקבוע בגין כלל המעשים מתחם אחד. עם זאת אותו מתחם יביא לידי ביטוי את

ריבוי המקרים והמעשים.

בעניין זה רי"ע"פ 6602/13 פלוני נ' מדינת ישראל, (11.5.2015). שם נדונה מסכת עבירות מין אשר בוצעה במתלוננת מאז הייתה כבת 6 ועד הגיעה לגיל 13. אף שם דובר בבת חורגת אשר הנאשם עסק בגידולה, כאשר הוא מנצל קרבתו אליה לביצוע מעשי אונס ומעשים מגונים רבים. הערכאה הראשונה בחרה לקבוע מתחם אחד באומרה כי - "בשל ריבוי העבירות, מאות במספרן, ובשל רצף ביצוע העבירות משך מספר שנים, ללא הפסקה, כמעט בלתי אפשרי לקבוע במקרה זה מתחם ענישה

לכל אחת ואחת מהעבירות" (ר' תפ"ח (מחוזי י-ם) 20690-10-12 מדינת ישראל נ' פלוני, (10.7.2013)). בית המשפט העליון (בע"פ 6602/13) אישר קביעה זו של בית המשפט קמא, בנמקו כי - "אילו ביחשבונאות' עסקינן, בצבירת כל המעשים והעונש הסטטוטורי בגינם, כי אז ראוי היה המערער להישפט למאות שנות מאסר, כפי המקובל בארצות הברית. אך הענישה אינה מתמטית..". (ר' סעיף 18 לפסק הדין). להליכה בדרך דומה ר' עוד ע"פ 6098/17 פלוני נ. מדינת ישראל (ניתן ביום 24.7.18), המאשר למעשה את הדרך בה נהגה הערכאה הראשונה. וכן תפ"ח (חיי) 4544-06-13 מדינת ישראל נ. פלוני (ניתן ביום 4.1.15, ור' גם ע"פ 1183/15 שם אושר גזה"ד ביום 21.2.17).

קביעת מתחם העונש ההולם:

11. בשלב קביעת מתחם העונש יש להידרש לארבעה נדבכים - הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, מידת הפגיעה באותם ערכים, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק העונשין).

12. בעת ביצוע עבירות, ממין אלה בהן הורשע הנאשם נגרמת פגיעה קשה לשלום המתלוננת, לגופה וכן לנפשה. נגרמת למתלוננת פגיעה בפרטיותה, ובזכותה לאוטונומיה על גופה ועל שיעשה בו. בעוד המתלוננת שמה מבטחה באדם בוגר המתגורר עמה, הרי זה ניצל את תומתה, תלותה בו ומבטחה בו ופגע בה. בנסיבות אלה, הרי שמעבר לפגיעה בגוף ובנפש מעצם המעשים, נגרמת גם פגיעה ביכולת המתלוננת לבטוח באנשים וביכולתה ליצור מערכות יחסים תקינות. המעשים מבוצעים תוך ניצול העדר הבנת הפסול שבהם (כך לכל הפחות בגיל הצעיר) ותוך ניצול הקרבה הפיזית והרגשית שבין מבצע העבירה והנפגעת. קיימת חומרה נוספת הנוצרת בכך שחילול כבוד המתלוננת וגופה בוצעו עת שזו צעירה בשנים, נתונה למרות הנאשם ואף לא מבינה את המעשה. הפגיעה בוצעה במקום אשר אמור להיות ביתה ומבצרה של הנפגעת ועל ידי מי שאמור היה לשמור עליה. מעבר לפגיעה בנפגעת עצמה, פוגעים המעשים גם בערכי המוסר עליהם מושתתת החברה.

13. בע"פ 3163/11 פילאלי נ' מדינת ישראל (24.4.2012) נאמר:

"עבירות המין הן מבין העבירות הקשות שמופיעות בין סעיפי החוק ובצדק. אדם הגומר בדעתו להשתמש בזולת ככלי לסיפוק יצרו המיני, כמוהו כמי שהפשיט אותו מאנושיותו, מהאוטונומיה שלו, ומכבודו כאדם בעל רצונות, שאיפות וחופש להחליט על גופו".

בע"פ 6690/07 פלוני נ. מדינת ישראל (10.3.2008), נאמר עוד -

"על החומרה שיש בעבירות מין, לא כל שכן כאשר הן מבוצעות בקרבן קטין או קטינה, דומה כי אין צורך להכביר מילים. חילול כבוד האדם של הקרבן, ניצול התמימות האמון, חוסר האונים ואי היכולת להתנגד באופן משמעותי שמאפיינים פעמים רבות קרבנות עבירה קטינים, ניצול החשש

והפחד אצל רבים מהם מחשיפת המעשים, הצלקות הנפשיות העמוקות הנחרתות בנפשם, הפגיעה בתפקודם השוטף במסגרות החיים השונות, הזוגיות, החברתיות, האישיות ואחרות - כל אלה הם אך מקצת הטעמים לחומרתן היתרה של עבירות המין המבוצעות בקטינים. הגנה על שלומם של קטינים, על שלמות גופם ונפשם הינה אינטרס חברתי מוגן על ידי דיני העונשין. על העונש הנגזר במקרים שעניינם לשקף את ההגנה על כבודם, גופם ונפשם של קטינים וקטינות ולהרחיק מן הציבור את אלו מהם נשקף להם סיכון. על העונש לשקף את הסלידה מן המעשים, את הוקעתם, ולשלוח מסר מרתיע לעבריין שעניינו נידון ולציבור העבריינים בכוח (וראו למשל: ע"פ 2677/06 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 18.4.07); ע"פ 6899/04 ד' פ' נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 21.12.06); ע"פ 7461/05 דדוש נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 3.4.06); ע"פ 1561/05 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 11.7.05)... שיקול נוסף שיש לו חשיבות בהקשר זה עניינו בנזק שהותיר ביצוע העבירה בקרבנה. אכן, "פגיעתם של מעשי עבירה כאלה אינה מתמצית בפגיעה הגופנית והנפשית שחשה המתלוננת בעת ביצוע המעשים. הפצע שנפער בנפשה של המתלוננת בהיותה נערה צעירה עתיד ללוותה כל ימי חייה" (ע"פ 3897/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 182, 175 (2003)).

(ר' סעיף 6 לפסה"ד).

14. באשר למעשי האינוס בדרך של החדרת אצבע, יש לזכור כי מדובר בעבירות רבות של אינוס בדרך זו, אשר להן מתווספות עבירות רבות של מעשים מגונים. בנוסף קיימת הרשעה באינוס בדרך של החדרת איבר מינו של הנאשם לאיבר מינה של המתלוננת וכן מעשה סדום, בדרך של החדרת איבר מינו לפי המתלוננת וניסיון למעשה סדום בדרך של החדרת איבר מינו לפי הטבעת של המתלוננת. הנאשם עשה אפוא במתלוננת כלי למימוש יצריו ותאוותיו והמעשים נעשו בתדירות גבוהה עד שהפכו למעין שגרה בחיי המתלוננת. עת עסקינן בצבר מקרים רב, המבוצעים במתלוננת בעת היותה בגיל צעיר מאוד כדי לספק את תאוות הנאשם וכדבר שבשגרה - אין מקום להקלה. קשה להפריז בחומרת הדברים, בין היתר, נוכח מערכת היחסים ומערך הכוחות בין הנאשם ובין המתלוננת ונוכח גילה במועדים הרלוונטיים.

15. מידת הפגיעה במקרה דנן בערכים המוגנים היא רבה. הנאשם, אשר שמש כדמות אב ולמצער תחליף אב, עבור המתלוננת, עשה בה כרצונו והכל לצורך מילוי תאוותיו וצרכיו המיניים החולניים. קשה לקבל מעשים מיניים כפי שבוצעו על ידי אדם בוגר בילדה צעירה, אך קשה שבעתים לקבל זאת עת שהמעשה מבוצע על ידי מי שהיה אמור לשמור על המתלוננת ואשר בטחונו הופקד בידיו, בזמן בו אמה יצאה לעבודה, בין השאר, כדי לפרנסו. יש לתת ביטוי למצב הרגיש של המתלוננת כקטינה לעומת הנאשם, הבגיר והמשמש כאב. חוסר האונים של המתלוננת

בית המשפט המחוזי בירושלים

10.1.2019

לפני כב' השופטים א' דראל, ע' זינגר, ח' מאק-קלמנוביץ
תפ"ח 45027-10-16 מדינת ישראל נ' פלוני

אל מול הנאשם הוא מובנה וניכר כי הנאשם ניצל זאת. לעניין זה קבע בית המשפט העליון בע"פ 2477/91 מדינת ישראל נ' פלוני (11.3.1993):

"מעשה אינוס מהווה עבירה חמורה ביותר, וחמורה היא שבעתים כאשר המדובר באונס של קטינה. אולם כשאותה קטינה היא גם בתו של הנאשם, אשר הינה חסרת אונים כלפיו, ואין לה לרוב כתובת בפניה תוכל להתלונן וממנה תוכל לבקש מגן מפני מעשים כאלה, הרי מחייב הדבר סנקציה מכאיבה ומרתיעה עוד יותר".

הדברים יפים בהתאמה לענייננו.

16. עוד באשר לפגיעה בערכים המוגנים, יש לתת את הדעת לכך שהמעשים בוצעו במקום בו אמורה המתלוננת להיות מוגנת ושמורה, קרי בביתה. כפי שהדגיש ב"כ המאשימה, המעשים בוצעו במיטתה ולעיתים כאשר אמה אף שוכבת מהצד האחר של אותה המיטה. נקל לשער את הפחדים של המתלוננת, עת עמדה על מהות המעשים שנעשו בה בגיל צעיר ועת התגנב לליבה החשש כי אמה יודעת את הנעשה בגופה, אך מאפשרת כי המעשים ימשכו. רק עת בחרה המתלוננת לחשוף את הדברים לאחר פרידת בני הזוג, היא למדה שאין זה מצב הדברים, אך עובר לכך סבלה מעצם שמירת הסוד והחשש כי זה ידוע אך אין היא זוכה לכל הגנה.

17. בעת פניה למדיניות הענישה בתיקים ממין זה, נפנה לדברי כבי השופטת ארבל בע"פ 10673/04 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 1.6.08), שם אמרה:

"עבירות מעין אלה בהן הורשע המערער הן מהבזוויות שעלי ספר החוקים שלנו. ראויות הן למענה שיפוטי מחמיר, חד-משמעי וברור, המעמיד במרכז את הפגיעה בקרבן צעיר וחסר אונים מידי של בן משפחה קרוב המנצל לרעה את גילו, את הקרבה המשפחתית ואת האמון שנתן בו הקטין התמים. על העונש לשקף את סלידתה של החברה ממעשים אלה ולשדר מסר מרתיע לעבריינים בכוח. כן נדרש העונש לשקף את ההגנה שפורש בית המשפט על המתלוננת, קרבן העבירה, שלאחר מסע של ייסורים והתחבטויות גייסה כוחותיה והרהיבה עוז לחשוף את המעשים שבוצעו בה על ידי אביה מולידה. על העונש להלום את חומרת המעשים ולהשיב למי שחמס במו ידיו את ילדותה של בתו כגמולו, תוך הבטחת שלומה של המתלוננת ... זאת ועוד, גם אם עונש חמור הוטל על המערער, ספק בעיני אם שקול הוא לנזק הנפשי והרגשי שנגרם למתלוננת. את היקפו של זה לא יידע איש לאמוד, אך זאת נדע כולנו - כי מעשים אלה צורבים כברזל מלובן נפשו של ילד ומותירים צלקות שלעולם לא תימחינה".

בע"פ 1687/93 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 4.10.94), בהתייחס לעבירות מין שביצע אב בבתו, בהן הודה במסגרת הסדר טיעון, נאמר עוד:

"בין אם הדבר נובע מדחפים פתולוגים ובין אם נובע הוא מתוך נורמות וערכים מעוותים, יש להעניש עושי מעשים אלה בכל חומר הדין. מקומם של מעשים כאלה לא יכירם בחברה מתוקנת המושתתת על ערכים של כבוד האדם וחירותו ועל דאגה וחרדה לרווחתם של קטינים הגדלים בתוכה, הזכאים לילדות תקינה ללא פגיעות גופניות ונפשיות מאף אדם, ובודאי לא מבני משפחה קרובים המופקדים על חינוכם, גידולם ורווחתם".

ור' עוד האמור בע"פ 6098/17 דלעיל.

18. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת הפנה ב"כ המאשימה לע"פ 6602/13 (11.5.2015), הנ"ל. במקרה זה הורשע הנאשם על פי הודאתו במאות עבירות של אינוס בן משפחה, מספר רב של עבירות מעשה סדום בבן משפחה, מאות עבירות של ניסיון אינוס בן משפחה ומספר רב של עבירות הפרת הוראה חוקית בנסיבות מחמירות. הנאשם ביצע עבירות מין במתלוננת, בתו החורגת, אשר אותה גידל. המעשים בוצעו במתלוננת מאז הייתה כבת שש שנים ועד שהייתה בת 13 לערך (הנאשם הורשע גם בעבירות שהופנו כלפי בנו הקטין, אך הדגש הושם ביתר שאת על עבירות המין כלפי המתלוננת). גזר הדין בעניינו של הנאשם ניתן במסגרת תפ"ח (מחוזי ירושלים) 20690-10-12 מדינת ישראל נ' פלוני (10.7.2013), הנ"ל. בית המשפט המחוזי הדגיש כי מדובר במעשיו של אב כלפי בתו הקטינה, אמנם אב חורג, אך האב היחידי אותו הכירה המתלוננת, שאביה הביולוגי התאבד טרם לידתה. אמה חיה עם הנאשם מאז הייתה הקטינה כבת שנה. מתחם הענישה נקבע בין 25 ל-35 שנות מאסר. ניתן משקל מסוים להודאת הנאשם, אשר חשף את העבירות כבר בחקירתו במשטרה ואף הודה בביהמ"ש במיוחס לו. על הנאשם נגזרו 28 שנות מאסר בפועל, מאסרים מותנים וכן פיצוי למתלוננת בסך 50,000 ₪. בית המשפט העליון, מצא לקבל את ערעור הנאשם בחלקו ולהעמיד את העונש על 24 שנות מאסר, בנמקו: " עלינו לשייר ברף הענישה עונש הולם גם למי שעשה עבירות מין בהיקף שעשה המערער כלפי כמה וכמה קורבנות, ובאלימות".

אעיר כי אף שדובר שם על מעשים דומים, דובר על מספר רב יותר של מקרים ואף ב"כ המאשימה הסכים בטעונו כי מדובר במקרה חמור יותר.

19. עוד הפנה ב"כ המאשימה לתפ"ח (מחוזי-ים) 250-09-16 מדינת ישראל נ' יעיש (ניתן ביום 20.11.18). באותו מקרה, נדון עניינו של מי שהורשע בניסיון למעשה סדום בקטין בן משפחה ומעשים מגונים בבין משפחה. בניגוד לעניינו לא דובר במקרים חוזרים ונשנים במשך שנים ומתחם הענישה שם הועמד על ארבע שנות מאסר עד שמונה שנות מאסר. לבסוף הוטל עונש של ארבע שנים.

20. ב"כ המאשימה ציין כאמור כי המקרה הראשון חמור מנסיבות עניינו וכן ציין כי המקרה השנית קל משמעותית ממנו. עם זאת ניתן לדבריו, להסיק מאותם מקרים כי הטווח המבוקש על ידי המאשימה כאמור בסעיף 7 לעיל, הולם את נסיבות המקרה.

21. כאמור לעיל ב"כ הנאשם לא הפנתה לפסיקה מצידה.

22. מעבר לפסיקה האמורה נמצא להפנות עוד למקרים הבאים, הנוגעים כולם לעבירות מין כלפי קטינים בתוך המשפחה-

א. ע"פ 701/06 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2007). הערכאה הראשונה שם (רי תפ"ח (מחוזי-ת"א) 1090/04), הרשיעה את הנאשם בביצוע עבירות מין חמורות בבתו מאז הייתה בת 12 ובמשך שש שנים. הוא הורשע בעבירות אינוס, מעשה סדום, מעשה מגונה בבן משפחה בנסיבות אינוס ובאיומים. על הנאשם הוטלו עשרים וארבע שנות מאסר לריצוי בפועל, שלוש שנות מאסר על תנאי ופיצוי לבתו המתלוננת בסך 70,000 ₪. ערעורו על ההרשעה ועל חומרת העונש נדחה. בית המשפט העליון הדגיש: "המערער, בדרך מרושעת, חסרת רחמים ומעוררת שאט נפש, עשק את ילדותה של בתו, גזל ממנה את נעוריה, וגזר עליה חיים מיוסרים אשר ילוו אותה עוד שנים רבות. עבירות מין באשה הן עבירות קשות באשר לא רק פגיעה פיסית גלומה בהן, אלא גם פגיעה נפשית ורמיסת כבודה של הקורבן כאדם. קשות שבעתיים הן עבירות מין המתבצעות בתוך המשפחה, ובמיוחד כאשר אב מבצען בבתו, בשר מברשו. המערער, שבוי בידי יצרו ותאוותו, ראה בילדתו אובייקט מיני זול ונגיש בו עשה ככל העולה על רוחו, משל הייתה גוף נטול נשמה. מערער זה מקומו מאחורי סורג ובריח, והואיל ונדמה כי בעבירות מסוג זה חוטאים לא מעטים, ראוי כי רמת הענישה תהיה כזו שתהווה גם מסר ברור וחד משמעי לרבים".

אעיר כי נראה שעובדות מקרה זה חמורות יותר מהמקרה דנן ורי עובדותיו שם.

ב. ע"פ 3536/12 פלוני נ' מדינת ישראל (22.3.2016). במקרה זה דחה בית המשפט העליון את ערעור הנאשם על הרשעתו ועל חומרת העונש שהוטל עליו במסגרת תפ"ח (מחוזי-ים) 667/09 מדינת ישראל נ' פלוני (29.3.2012). הנאשם הורשע בעבירות אינוס, מעשי סדום ומעשים מגונים שביצע בביתו הקטינה במשך ארבע שנים מאז הייתה בת תשע שנים, תוך תקיפתה ואיום עליה. נגזרו עליו 22 שנות מאסר בפועל, מאסרים מותנים ופיצוי למתלוננת בסך 25,000 ₪. בית המשפט העליון, כאמור, דחה את הערעור על חומרת העונש, תוך שקבע כי "תקופת עונש המאסר בפועל שגזר בית המשפט קמא, עשרים ושתיים שנים, היא ארוכה ביותר. עם זאת, הפסיקה הכירה בכך שבעבירות מין, ובמיוחד בעבירות מין בתוך המשפחה ראויה החמרה מיוחדת גם מכוח עקרון ההלימה, וגם "כמסר ברור וחד משמעי לרבים"..". נסיבות מקרה זה דומות למקרה דנן.

ג. ע"פ 7951/12 פלוני נ' מדינת ישראל (7.4.2014). הנאשם באותו מקרה הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע מסכת ארוכה של עבירות מין בבתו, למשך חמש שנים מאז הייתה בת אחת-עשרה. הנאשם בצע בבתו מאות מעשי סדום "שלא יספרו מרוב". כן הורשע בביצוע

עבירות סמים ועבירות הדחה בחקירה, אשר בוצעו אף הם כלפי בתו. בגזר דינו במסגרת תפ"ח (מחוזי ת"א-יפו) 8322-10-11 מדינת ישראל נ' פלוני (20.9.2012), נאמר כי מדובר בנסיבות קשות - "הן במישור תכיפות האירועים, הן במשך תקופתם והן ביחסו חסר החמלה של הנאשם כלפי בתו". בית המשפט הדגיש כי מבין העבירות בכלל ועבירות המין בפרט, העבירה של גילוי עריות הינה אחת העבירות הקשות והשפלות ביותר, אם לא הקשה ביניהן ועל כן מחייבת ענישה מחמירה. בנסיבות אלו נגזרו על הנאשם 32 שנות מאסר לריצוי בפועל, עונשי מאסר מותנה, ופיצוי המתלוננת בסכום המרבי הקבוע בחוק בסך 258,000 ₪. בית המשפט העליון מצא להתערב בעונש המאסר שהוטל, מתוך עיקרון אחידות הענישה, והעמידו על 26 שנות מאסר בפועל. יתר העונשים נותרו כפי שנגזרו. נמצא להעיר כי מהשוואת עובדות שני המקרים, ניתן ללמוד כי דובר שם ביותר מקרים ובמעשים חמורים יותר.

ד. ע"פ 1183/15 פלוני נ' מדינת ישראל (21.2.2017). במקרה זה נדחה ערעורו של הנאשם על הרשעתו בביצוע עבירות מין בבית החרגת-המתלוננת, ועל עונש המאסר בן 28 השנים שהושת עליו. הנאשם הורשע במסגרת תפ"ח (מחוזי - חי"י) 4544-06-13, בריבוי עבירות מעשי סדום בבת משפחה בנסיבות מחמירות, ריבוי עבירות של מעשים מגונים בבת משפחה בנסיבות מחמירות, ריבוי עבירות של אינוס בת משפחה, ריבוי עבירות של מעשי סדום בבת משפחה, ריבוי עבירות של מעשים מגונים בקטינה בת משפחה, ריבוי עבירות איומים וריבוי עבירות תקיפה בנסיבות מחמירות. באישום נוסף הורשע הנאשם בריבוי עבירות של מעשי סדום בבת משפחה בנסיבות מחמירות עם אחר וריבוי עבירות מעשים מגונים בבת משפחה בנסיבות מחמירות עם אחר. הנאשם היה בן זוגה של אדם המתלוננת וגידל אותה כאב מאז היותה פעוטה בת שנתיים. מאז הייתה המתלוננת בת 14, ובמשך כשש שנים, ביצע בה הנאשם מעשים מגונים בגופה, חיכך איבר מינו בין רגליה, החדיר איבר מינו לפיה ובעלה. לעיתים תוך הפעלת כוח, בניגוד לרצונה, תוך איום במילים ובאמצעות חרב גדולה. בהיות המתלוננת כבת 15, בשלושה אירועים שונים, הביא אותה הנאשם לבית חברו "הזקן", על מנת שזה האחרון יבצע בה מעשים מיניים בניגוד לרצונה. כל זאת כאשר הנאשם צופה במעשים, מאלץ את המתלוננת לבצעם ולעיתים אף מצטרף למעשים הקשים. לעבירות שבאישום הראשון נקבע מתחם ענישה כולל שבין 20 ל-26 שנות מאסר בפועל ובסופו של יום נגזר העונש בגין אישום זה בלבד ל-18 שנות מאסר בפועל. בגין האישום השני נקבעו 24 שנות מאסר (8 שנים עבור כל מקרה). נקבע כי חלק מהעונשים יהא חופף, כך שבסה"כ ירצה הנאשם 28 שנות מאסר בפועל. עוד הוטל עליו מאסר מותנה ופיצוי המתלוננת בסך 180,000 ₪. יוער כי האישום הראשון דומה יותר לעניינו ונראה כי העונש הכולל החמור נבע גם משילוב שני חלקי האישום.

23. ומכאן נפנה לנדבך האחרון בקביעת המתחם, כלומר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, ככל שאלה רלוונטיות למקרה הנדון:

- אין צורך להרחיב באשר לנזק הצפוי לילדה צעירה, אשר בן הזוג של אמה, ששימש בפועל עבורה כאב - בחר לפגוע בה מינית בתדירות יום-יומית. הפגיעה בנפש אף עולה על הפגיעה בגוף.
- באשר לנזק שנגרם לנפגעת, אפנה לאמור בתסקיר נפגעת העבירה, כפי שהובא לעיל בסעיף 4.
- לא ניתן להפנות לסיבה שגרמה לנאשם לבצע מעשיו ואשר יהא בה להביא להקלה בעונשו.
- אין מקום להנחה שהנאשם לא הבין את מעשיו ואת משמעותם. בהקשר זה אפנה לדברים שאמר בעת העימות שנערך וזאת

כפי שהובאו בהכרעת הדין. העובדה שהנאשם ביקש אז, את סליחת המתלוננת וכן הפנייתו לכך שככל הנראה משהו פגע בו בעבר - מלמדים כי הבין נכונה את הפסול שבמעשיו ואת הנזק שאלו יביאו למתלוננת.

- הנאשם יכול היה להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו ואת משמעות המעשים. מדובר במעשה של אדם בוגר המנוסה בתחום המין. לא עלה מהתסקיר כי קיים קושי בבוחן המציאות, בהבחנה בין טוב לרע או כי ישנו קושי אחר שהיה בו כדי לערפל את מחשבות הנאשם ולפגוע בהבנתו.

- המעשים במקרה הנדון אומנם לא בוצעו באלימות פיזית, עם זאת, הם בוצעו כאמור תוך ניצול העדר הבנה של המתלוננת מחמת גילה הרך וכן תוך ניצול מערכת היחסים שבין השניים ותלות המתלוננת ואמה, בנאשם (יוזכר כי השניים אשר לא נולדו כיהודיות, נכנסו בשערי המדינה על בסיס נישואי האם לנאשם. בעת האירועים טרם ניתן להן מעמד של קבע בארץ).

24. יש לזכור כי בגין מעשה של אינוס או עבירת סדום בנסיבות המקרה דנן, ניתן להטיל 20 שנה עבור כל אחת מהעבירות ואף נקבע עונש מינימאלי של רבע מהעונש כלומר חמש שנות מאסר (ראה סעיפים 351(א) ו-355 לחוק). לא מדובר כאן במקרה בודד אלא במספר לא מבוטל של מקרים אשר בוצעו במשך תקופת זמן ממושכת ובילדה צעירה בשנים על ידי מי ששימש לה כאב. מנגד יש לתת את הדעת גם למהות המעשים עצמם והשוני בינם ובין חלק מהמקרים שהובאו לעיל וכן לכך שהמעשים לא בוצעו באלימות פיזית. בהינתן האמור ובהינתן השיקולים דלעיל בדבר הערכים

הנפגעים מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה, נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ובשים לב להיות הפגיעה במתלוננת, קטינה, שהייתה לנאשם כבת - מצאנו להעמיד את מתחם העונש ההולם במקרה דנן על מאסר בפועל שנע בין 16 ל17 שנים.

22 שנות מאסר בפועל, בתוספת מאסר מותנה ופיצויים למתלוננת.

חריגה ממתחם העונש ההולם:

25. לא הועלתה טענה כי קיימות נסיבות המצדיקות לחרוג ממתחם העונש וגם לא מצאנו כי מתקיימות במקרה זה נסיבות המצדיקות זאת.

קביעת העונש ההולם בתוך המתחם:

26. מכאן נפנה לגזירת העונש. קביעה זו תיעשה נוכח מכלול הנסיבות, שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא, לחוק העונשין) ובשים לב לטענת ב"כ המאשימה כי יש מקום למקם את הנאשם בשליש הגבוה של המתחם.

27. בהתייחס לשיקולים הקבועים בסעיף 40יא לחוק, נמצא להעיר ההערות הבאות:

- כפי שתיארה ב"כ הנאשם מדובר ב"זאב בודד" ולכן סביר שלא יזכה לביקורים רבים בעת מאסרו, אם בכלל. לא מצאנו שדי בכך כדי להוליד את המסקנה שיהא בעונש של מאסר ממושך כדי לגרום לפגיעה חריגה בנאשם, ביחס לכל נאשם אחר אשר ביצע עבירות דומות.

- אין במקרה דנן גם פגיעה משפחתית הכרוכה במאסר הנאשם. אם המתלוננת היא שמטפלת בבנם המשותף || וכבר שנים

רבות שהנאשם אינו תורם תרומה כלכלית משמעותית, או אחרת, לגידול הילד. אב הנאשם מתגורר בחו"ל וממילא הנאשם אף אינו תומך בו. יוזכר כי במשך מספר שנים בחר הנאשם להתנתק, עת עוכבו ההליכים. מעבר לניסיונות לאתרו לצורך הבאתו לדין, לא צוין נזק שארע אז. עד כה לא היווה הנאשם גורם משמעותי ותורם למשפחתו וממילא לא נראה כי יהא במאסרו לפגוע באלו.

- הנאשם אומנם אינו צעיר, עם זאת אין הוא גם בגיל מבוגר באופן חריג ולא הופנינו לבעיה בריאותית אשר יש בה לתמוך בהתחשבות מיוחדת בעת הטלת עונש המאסר.
- הנאשם בחר שלא להודות במעשים וממילא גם לא נטל עליהם אחריות. ייתרה מכך, הנאשם בחר כאמור להימלט מאימת החוק וזאת במשך מספר שנים, עד שלא היה מנוס אלא להתלות ההליכים. במהלך שנים אלו המתינה המתלוננת ארוכות כי הצדק יעשה. גם עת

חודש ההליך, לא בחר הנאשם להקל עימה וזו נדרשה לעדות ממושכת, ארוכה וקשה. המתלוננת לא זכתה אפוא לשמוע לקיחת אחריות למעשים וחרטה עליהם.

- לא נראה כי הנאשם נקט ביוזמה כלשהי לתיקון תוצאות מעשיו. כאמור, ההפך הוא הנכון.
- שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות החוק היה חלקי ביותר, כאמור לעיל. הנאשם לא הודה במעשיו ובכך אילץ את המתלוננת להעיד, תוך שהוא אדיש לנזקים הנפשיים הכרוכים בכך. אמנם עמידת הנאשם על ניהול ההליך לא יכולה לעמוד לו לרועץ. עם זאת, הוא גם לא יוכל ליהנות מההקלות להן זוכה מי שחוסך זמן שיפוטי יקר ובוודאי מי שחוסך מהנפגע נזק נוסף ואף מודה בפניו בטעותו ומבקש את סליחתו.
- לא רק שלא הונח בסיס לסבור כי הנאשם הוא בעל התנהגות חיובית ותורם לחברה, אלא זה הצטייר גם כמי שלא תרם ולו למשפחתו. כפי שפורט בהכרעת הדין, אם המתלוננת היא שעסקה בפרנסה, בעוד הנאשם מנצל שהייתו בבית לביצוע מעשיו הנלוזים. עת בחר לברוח מרשויות החוק, הוא לא היה מוטרד בשאלה מי יכלכל את בנו הנכה ומי יטפל בצרכיו. נראה כי מדובר באדם שהינו אדיש לצורכי הסובבים אותו ומרוכז בצרכיו.
- בעת העימות היה רמז לכך שהנאשם בעצמו נפגע בעברו, ברם הנאשם בחר שלא לפרט הדברים וממילא לא נוכל להניח לטובתו כי דבר מה בנסיבות חייו השפיע עליו ועל מעשיו. מהתסקיר עלה כי היה חשוף לאלימות מצד אחיו, אך לא מדובר בעבר בתחום עבירות המין ולא נראה כי אותן "חוויות" בילדותו, יש בהן להצדיק בדרך כלשהי מעשיו כאן.
- באשר לזמן שחלף מאז בוצעו העבירות נציין כי אומנם העבירות בוצעו לפני מעל לעשור וחצי, ברם ניתן להבין כי עת מדובר בפגיעה בקטינה אשר הייתה מצויה תחת חסות הנאשם נדרש זמן הן להפנמת הפגיעה והמעשים והן לצבירת כוחות להתלונן עליהם. יש לזכור כי התלונות הועלו בקרבת זמן סבירה למועד בו נפרד הנאשם מאם המתלוננת ומאז לא היה העיכוב כרוך במתלוננת או ברשויות החוק, אלא דווקא בבחירת הנאשם לרדת למחתרת. יש לזכור כי כתב האישום המקורי הוגש עוד בתחילת שנת 2011.
- ככל שנתעלם מהעובדה כי מדובר במספר לא מבוטל של מקרים אשר ארעו במשך מספר שנים, יש לזקוף לטובת הנאשם את העובדה שאין לו עבר פלילי בכלל ובתחום עבירות המין בפרט.

28. מעשיו של הנאשם הם מכוערים ושפלים. היה כאן ניצול לא רק של גיל צעיר מאוד של הנפגעת והעדר הבנתה - אלא גם של יחסי

המרות שבין השניים והתלות של המתלוננת ואמה בו.

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופטים א' דראל, ע' זינגר, ח' מאק-קלמנוביץ
תפ"ח 45027-10-16 מדינת ישראל נ' פלוני

10.1.2019

הנאשם נתן דרור ליצריו וזאת גם כאשר היה אמור להבין את הנזק הקשה שאלה יגרמו לגוף ולנפש של ילדה רכה בשנים. השיקולים לחומרא עולים משמעותית על כל שיקול לקולא. באחרונים ניתן למנות את העובדה שהנאשם לא ביצע את המעשים תוך שימוש באלימות פיזית, אלא תוך שתדלנות, הצעת מתנות ותחכום. הנאשם גם מחוסר עבר פלילי. מדובר במי שעלה ארצה ללא משפחה וחווה קשי קליטה וקשיים כלכליים והתרשמנו גם מרמת תובנה נמוכה (אף שלא הועלו טענות קונקרטיביות באשר לכך וממילא גם לא הובאו ראיות בעניין זה). כמובא לעיל, הפסיקה שבה ומורה להשית על מבצעי עבירות מין במשפחה עונשי מאסר משמעותיים. כך בע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 18.11.12) ציין כב' השופט שהם כי -

"מן הראוי להשית על מבצעי עבירות מין במשפחה עונשי מאסר משמעותיים, הן לשם הרתעתם האישית והן להרתעת הרבים, ובעיקר על מנת לשקף את מידת הפגיעה החמורה בקרבנות ובזכות היסוד של כבוד האדם וכן במטרה להביע את הסלידה ושאת הנפש של החברה מביצוע עבירות אלו. הדבר נכון ביתר שאת, כאשר מדובר בקרבנות קטינים."

בשים לב לכל האמור לעיל אנו סבורים שאף שאין למקם את הנאשם בחלק התחתון של המתחם, הרי שאין גם למקמו בחלקו העליון ודי בקביעת עונש המתקרב למחצית המתחם.

סיכום:

29. על יסוד האמור נמצא להשית על הנאשם את העונשים הבאים:
 - א. 18- שנות מאסר לריצוי בפועל, בהפחתת כל תקופה שישב במעצר עד כה, במסגרת הליך זה.
 - ב. 24 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם עבירת מין מסוג פשע או ניסיון לעבור עבירה כאמור, למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
 - ג. פיצוי למתלוננת בסך 70,000 ₪. סכום זה ישולם בתוך 60 יום מהיום.

ענת זינגר, שופטת

לפני כב' השופטים א' דראל, ע' זינגר, ח' מאק-קלמנוביץ
תפ"ח 45027-10-16 מדינת ישראל נ' פלוני

השופט א' דראל:

אני מסכים.

ארנון דראל, שופט

השופטת ח' מאק-קלמנוביץ:

אני מסכימה.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

הוחלט להשית על הנאשם את העונשים כמפורט בסעיף 29 לעיל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, ד' בשבת התשע"ט, 10.1.19 במעמד הצדדים.

ארנון דראל, שופט
ענת זינגר, שופטת

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת
עמוד 13